

NYE
DRAMMEN
KOMMUNE

Rapport fra politisk arbeidsverksted – UTDANNINGSPOLITIKK – 23. AUGUST 2018

Innhold

Del 1

Til kunnskapsgrunnet: Er det noe informasjon eller kunnskap som du savner, og ønsker belyst og utredet?	4
Ut fra et politisk ståsted, hvilke utfordringer ser dere innenfor området utdanning?	6

Del 2

Nevn 5 – 7 viktige ting som skal prioriteres (politiske signaler som dere ønsker å gi) innen området utdanning	9
Folkevalgte som deltok på	11
arbeidsverkstedet.....	11
Ansvarlig delprosjektgruppe for kunnskapsgrunnet og fagmiljøenes forslag til strategi	11

Del 1

Til kunnskapsgrunnet: Er det noe informasjon eller kunnskap som du savner, og ønsker belyst og utredet?

Generelt

Dokumentene er ikke skrevet for de folkevalgte. Språket er vanskelig og lite pedagogisk, og innholdet er for rundt

Økonomi

- Det virker som kunnskapsgrunnet og presentasjonene argumenterer for at det må satses mer på utdanningssektoren. Det argumenteres for å videreføre alle spesielle (og trolig kostbare) tiltak i tillegg til at det argumenteres for at disse tiltakene (gjennom harmonisering) også skal innføres i andre deler av kommunen. Det høres veldig dyrt ut
 - Vi savner en redegjørelse for hva videreføring og større utbredelse av disse tiltakene vil koste
 - I tillegg argumenteres det for mer fokus på tidlig innsats
 - Hva innebærer dette?
 - Hvordan og når anbefaler fagfolkene at dette gjøres, og hvorfor?
 - Hva vil det koste?
 - Hvilke av disse ulike tiltakene anbefaler fagfolkene å prioritere (om man ikke kan gjøre alt)? Eller er det andre ting man bruker penger på innenfor oppvekst/utdanning i dag som fagmiljøene ser mulighet for å kutte ut? I så fall hva, og hvor store innsparinger/ hvor mye økonomisk handlingsrom kan dette utgjøre?
- Er statlige overføringer til prøveordninger tatt med i regnestykket over hvor mye penger de ulike kommunene bruker på å drive de forskjellige tilbudene? Det hadde vært fint med tall som var sammenliknbare/like slik at vi kan se om det er reelle forskjeller i hvor billig de ulike kommunene driver tjenestene sine, og hva som gjør at de som driver billigst får det til/hva man da ikke får. Dvs. har Drammen lavere utgifter fordi de driver mer effektivt, eller er det fordi de midlertidig får dekket driftsutgifter av staten fordi de er med på prøve-/spesialordninger?
- Hadde vært fint med mer kunnskap om effekten av inntektsgrensen for gratistilbud
 - Er den satt riktig?
 - Virker den som den er ment å virke?
 - En eneforsørger med normal jobb med normal inntekt innenfor yrkesgrupper det trengs mer av når det blir flere eldre, eller også eneforsørgere med god lønn og deltidsjobb kan fort havne under denne grensen, inntekter av å leie ut hybel regnes det med når det ikke er skattbart? Kan det være at en slik grense gir noen et på andre måter uhensiktsmessig incitament til å jobbe deltid? Og at et slik tilbud som er dyrt for kommunen blir dyrt fordi det går til flere enn de som virkelig trenger det?
- Kost/nytte-vurderinger ved f.eks aktivitetsskole i hele Nye Drammen

Barnehage

- Hva vil kommunesammenslåingen ha å si for de private barnehagene? Hvordan slår det ut på overføringene til dem?
- Ønsker samme type informasjon om barnehagene som for skolene (jf. kart i kunnskapsgrunnet), beliggenhet, områder med behov for barnehager, underdekning osv.
- Dekningsgrad barnehage: litt uklart om det var hvor mange barn som gikk i barnehage totalt (om man har fanget opp de som går i barnehage i nabokommunene også? Eller for eksempel der barn går i barnehage nær der foreldrene arbeider i andre kommuner. (Viktig å ha oversikt over det for å sikre god overgang til skole for eksempel)

Skolebehovsanalyse

- Ny skolebehovsanalyse, basert på samme metode, oppdatert tallgrunnlag, elevtall, klasser, fasiliteter, telle på samme måte.
- Ber administrasjonen se på utfordringer ved de enkelte skolene – mht:
 - Størrelse - Kapasitet på skolebygg, særlig i sentrum
 - Standard/kvaliteten på skolebygg
 - Skolenes egnethet

Nærmiljø og skolegrenser

- Nærmiljøprinsippet i lokalsamfunnene – mht. aktivitet, områdeutvikling, skolen som senter
- Se på skolegrenser – flytende opptak/fleksible løsninger?
- Grenseområdene mellom kommunene: f. eks Tangen – Åskollen, Åssiden – Solbergelva

Skolefritidsordning

- At de tre kommunene har så forskjellige mål med hva SFO/AKS skal være: Dette ønsker vi klare vurderinger av
- Skolefritidsordning: Ønsker oversikt over forskjellene i tilbudsmenyene i de tre kommunene, og hva som er konsekvensen av å harmonisere dette (I Svelvik kan man bare ta 80% plass i form av en dag mindre i uka, mens man i Drammen for eksempel kan velge å ha kortere dager)

Videregående opplæring

- Rådgivingstjeneste til 10.-klassinger ved overgang til videregående opplæring, status i de tre kommunene, hvordan dette er innrettet og organisert og kapasitet
- Hvordan følges elevene opp ved overgang til videregående opplæring?
- Frafall i videregående

Voksenopplæringen

- Har man oversikt over om voksenopplæringen, som har som mål å få deltakerne ut i arbeid,
 - virker som den skal?
 - kommer de seg i jobb?
 - hvordan det går med elevene som har avsluttet voksenopplæring?
 - klarer de seg bra?
 - hvor mye koster ekstrainsatsen og hva får man ut av det?

Annet

- Hva er ønsket nasjonalt snitt på nasjonale prøver?
- UNG 11: Interessant å vite hvor mange dette ville vært aktuelt for i Nye Drammen totalt, antar at tilbudet er relevant også for elever i Svelvik og Nedre Eiker. Hvordan er denne gruppa (disse 25) mht. bakgrunn og status. Identifisere målgruppa, også mht. mulig antall
- Vil vite mer om spesialundervisningen. Vi forsto ikke helt det som ble sagt om at det er en økende trend/et økende behov samtidig som man sier at man skal redusere det?
- Hvordan gikk det med timen med fysisk aktivitet i grunnskolen i Drammen kommune som ble innført for noen år siden? Videreføres ordningen, gjør man det samme i Svelvik og Nedre Eiker?
- Ønsker en oversikt over spesielle tiltak som er tatt i bruk i spesielle nærmiljøer/enkeltskoler i Nye Drammen. Eksempelvis bruk av andre yrkesgrupper enn lærere i skolen (sosionomer osv). Tiltak som er tatt i bruk på Fjell osv. Los-tilbudet i Svelvik osv. Utfordringene er annerledes enn før. Og det har vært prøvd ut mye forskjellig. Noen ganger lurer vi på om reformer som er vedtatt og gjennomført (eksempelvis skole for 6-åringer) fører med seg mange flere utfordringer enn man forutså, og behov for tiltak som fordyrer mer enn det man sparte
- Det snakkes om helhetlige tiltak, samordning som gir synergi. Det er litt uklart for oss hva dette konkret innebærer - om dette betyr;
 - besparing/økt effekt gjennom synergi mellom tiltak innenfor det økonomiske handlingsrommet til oppvekstsektoren
 - om det er snakk om tiltak der oppvekstsektoren gjennom samarbeid avlastet andre sektorer
 - om det er snakk om at andre sektorer skal avlaste/tilføre oppvekstsektoren ressurser?
- Lite om det personmessige – kompetansen
- Har skolen nok kompetanse til å håndtere tilpasset opplæring?
- Står ikke noe om de mulighetene byens universitet gir for kompetanseutvikling
- Hvilken mulighet har ungdom til å få en diskusjonsgruppe/samvær med voksne?
- Hvordan er dagens tilbud til de faglig sterke elevene?
- PPT – savner innhold i tiltak, mer enn hvor mange tiltak, oppfylles tiltakene som vedtas?
- Fattigdomsutfordringer i ulike kommuner;
 - påvirker det skolene?
 - foreldres utdanningsnivå?
 - mer informasjon om hvordan barnefattigdom påvirker familien

Ut fra et politisk ståsted, hvilke utfordringer ser dere innenfor området utdanning?

Økonomi; prioritere mellom flere viktige tilbud som alle koster mye, og at statlig støtte minker – hvordan få likeverdige tilbud til alle – få nok kvalifiserte søkere generelt, men spesielt til barnehage og 1.4.-trinn på skolen – mangel på god tilpasset opplæring og for mye spesialundervisning - for lite tidlig innsats og forebygging - kapasitet i, og kvalitet på skolebyggene – for dårlig samarbeid både internt i skolen - på tvers av virksomheter og med eksterne - det er kun skolefolk i skolen, må få inn andre faggrupper - det er for få ikke-skole- aktiviteter, og for lite fokus på praktiske fag - for høyt frafall i videregående opplæring

Økonomi

- Økonomi er en kjempeutfordring, viktig at barna prioriteres
- Harmonisering av satser – alt kan ikke legges på lavest mulig nivå
- Ønske om likeverdige tilbud i alle kommuner
 - har vi råd til det? Redd for at man skal miste noe av det som er opparbeidet
 - Statlig støtte minker. Utfordring at støtten opphører når kommunene slår seg sammen
 - Hvis harmonisering /likebehandling innebærer at ingen skal miste et gode, går hele det økonomiske handlingsrommet bort i det
- Pedagognormen/bemanningsnormen kan sikre bedre kvalitet jevnt over i barnehagene. Kan det gi mulighet for innsparing på andre måter? I så fall hvilke?
- Hva med de private barnehagene? Hva betyr kommunesammenslåingen for dem? Hvordan slår det ut ift overføringene til dem?

Kompetanse

- Rekruttering av pedagoger og lærere med godkjent utdanning. Spesielt få søker 1.-4. klasse. Antallet søkere blir færre og færre år for år, de fleste velger mellomtrinnet og ungdomsskole
- Nok kvalifiserte ansatte i barnehage
- Må ha strategi og virkemidler for å rekruttere lærere og kvalifiserte barnehageansatte i samarbeid med universitet/læresteder. Strategi for å rekruttere de med riktig kompetanse for å få riktig kompetansemiks på skolene. Riktig kompetanse er ikke alltid høyest pedagogisk kompetanse
- Spesialundervisning – tilrettelagt opplæring
- Bekymringsfullt at det trengs spesialundervisning/ekstra innsats særlig for elever i 1. til 4. klasse. Hvis vi er svakest på innsats i starten forplanter det seg i hele løpet. Det er derfor viktig å sette inn innsatsen tidligst mulig. Målet må være at de aller fleste skal kunne følge undervisningen i egen klasse
- Tilpasset opplæring må også rette seg mot de flinke elevene
- Ønsker å samle flere med særskilte behov på samme skole

Videregående opplæring

- Viktig at det dimensjoneres for nok plasser i videregående opplæring nå som Svelvik-elevene også skal søke seg inn til Buskerud, slik at det ikke blir enda hardere konkurranse om å komme inn
- For mange drop outs

Tidlig innsats

- Hvis man skal prioritere «tidlig innsats»:
 - hva er konsekvensen/gevinsten av det?
 - hva innebærer det?
 - hva koster det?
 - Hvilke andre tiltak må prioriteres bort for å få råd til det?
 - Utfordre administrasjonen til å prioritere bort noen tiltak (eller i hvert fall vise konsekvensen av å ikke videreføre / ta bort tiltak man har i noen av kommunene slik at vi som politikere får mulighet til å prioritere). Det er vanskelig for oss politikere å ha tillit til administrasjonen, når vi blir anbefalt å vedta noe vi ikke ser den økonomiske konsekvensen av, og konsekvensen blir at vi må legge ned en skole vi ikke ønsker å legge ned, enda det ikke ble informert om før det første vedtaket.
- Tidlig innsats/forebygging i barnehagen

Kapasitet, bygg og beliggenhet

- kapasitet i skole
 - skoler som har sprenget kapasitet
 - vanskelig å se hvor veksten kommer
 - vanskelig å se hvor stor veksten blir
 - hva er akseptabel skoleavstand sett ift. nærmiljø
- Skolene er så fulle som de er. Nye boligprosjekter skaper kapasitetsproblemer. Veldig behov for gode skolebehovsanalyser, og at man styrer boligbygging og investeringer i infrastruktur – og har fleksible skoleinntaksområder - så ikke det blir mer kapasitetsproblemer enn nødvendig
- Gode lokaler for undervisning
- Frafallet i skolen håndteres vanskelig med mer sentralisering av tilbudet

Spesialundervisning og tilpasset opplæring

- Utfordring at man ofte må være ressurssterke foreldre for å få tiltak tidlig nok
- For mange barn og unge kan ikke lese og skrive etter skolegang
- Tilpasningsbehovet drukner i forhold til utfordringer knyttet til fagene (norsk, engelsk, ..)
- Frykter at ressursene til tilpasset opplæring blir svekket
- Tilpasset opplæring!! Skyves i dag inn i klassene. Må sies noe om den tiden som trengs!
- Må bli enklere for flinke å forsere

Forsterkningstiltak

- Sterkere fokus på forebyggende arbeid
- Prioriter å beholde alle de styrkingstiltakene vi har i «gamle» Drammen, som har som mål å sørge for bedre forhold for elevene, holde fast ved de pedagogiske prinsippene som bygger opp under dette
- Aktivitetsskolen må bli varig (bedre enn SFO)
- Må ikke ha landets beste tilbud på dyre spesialtjenester, for da «vinner» man mange innbyggere med dyre spesialbehov

Samarbeid

- Få «sydd» skole og tilhørende virksomheter sammen – et godt samarbeid
- Opptatt av å lære av hverandre – en god deling er utfordringen
- Styrke samspillet mellom lærer – elev – foreldre mht. tidlig innsats
- Samarbeid med helsestasjonen
- Skolen må jobbe mer med samfunnet rundt seg – hva det består av og hva det krever

Annet

- Åpne for å ha inn andre faggrupper, faglærte ressurser som er flinke i fag, men som kan få pedagogisk utdanning og godkjennes som lærer
- Det må bli flere ikke-skole-aktiviteter knyttet til skolene
- Elevenes formelle rettigheter må sikres. Er «tidlig innsats» blitt borte?
- Bra at man fokuserer på håndverksyrker/praktiske fag – må få mer fokus
- Man må unngå at det skapes stigmatisering
- Faget livsmestring bidrar til utvanning av de andre fagene
- Hva gjør vi med den sosiale profilen når vi i utgangspunktet har store forskjeller?

Del 2

Nevn 5 – 7 viktige ting som skal prioriteres (politiske signaler som dere ønsker å gi) innen området utdanning

Gruppe 1

- Styrke barnehage og SFO/AKS, og 1. – 4. trinn som hovedstrategi for tidlig innsats. Ressursene vi har må brukes tidlig, forebyggende framfor reparasjon. Sette alle former for ressurser, kompetanse, samarbeid inn tidlig. Læringsstøttende team. Prinsippet om gratis barnehage og/eller SFO med inntektsgrense for sikre at barn med behov sikres plass og deltakelse: skal Nye Drammen videreføre et gratisprinsipp med et innslagspunkt? Og i tilfelle hvilket innslagspunkt?
- Strategi for rekruttering: flere fagfolk, kompetansebygging og etter- og videreutdanning for ansatte, trekke andre faggrupper inn. Strategi og virkemidler
- Styrke laget rundt barnet, å styrke skole-hjemsamarbeidet vil først og fremst komme barn fra ressursvake familier til gode
- Tanken om å koble sammen offentlige ressurser og frivillige ressurser er spennende også på dette feltet, eldre som aktive og kompetente frivillige
- Strategi for EU-finansiering for den store Nye Drammen-kommune, som del av en kompetansestrategi
- Strategi for å opprettholde og utvikle forsterkingstiltak i de tre kommunene

Gruppe 2

- Tidlig innsats/forebyggende arbeid, forsterkningstiltak
- Ambisjon om å opprettholde satsingen på lavterskeltilbud, slik som gratis kjernetid i barnehage, gratis SFO for lavinntektsfamilier og sommertilbud
- Likeverdige tilbud. Utjevne forskjellene i kommunene gjennom en smidig overgang
- Kvalitet satt i system – Kontinuerlig kvalitetsarbeid gjennom å jobbe langsiktig og forskningsbasert med kvalitet. Tid til samarbeid og hjelpe hverandre med fagene
- Overgang til videregående opplæring - Bedre samarbeid mellom grunnskole og videregående skole, og opprettholde Ung 1 1
- motivasjon for læring, og et godt læringsmiljø

Gruppe 3

- Viktig å ha fokus på sosial kompetanse, fysisk aktivitet og livsmestring OG digitalisering – bekymret over hva klasseromsundervisningen og læringsmålene for 6-åringene har ført til i forhold til dette – viktig med undervisning tilpasset elevenes forutsetninger for å unngå å skape tapere
- Drammen har vært veldig flinke til å følge med nasjonalt og fange opp mulighet til statlig støttede prøveprosjekter. Men det er også mye innovativ kompetanse lokalt i Svelvik og Nedre Eiker. Nå blir vi en stor kommune, da må vi bruke anledningen til å tørre prøve innovative pilotprosjekter, søke midler eksternt/stat osv., men også lage eget prosjektfond for lokale innovative prosjekter, og system for å lære av erfaringer med slike prosjekter. Viktig at slik læring er kritisk til overføringsverdi, hva man kan lære av et prøveprosjekt. Kan virke som om alle som presenterer erfaringer fra prøveprosjekter har så stort eierskap til dem at det alltid beskrives som suksess som bør videreføres. For å få innovasjon er det nødvendig at det er rom for å prøve ut noe man tror kan være en god ide, og lærer av det som ikke innfrir
- Hvis/når man må prioritere mellom tiltak/innsats høres det riktig ut at man prioritere de yngste, der grunnlaget legges – og de svakeste, før problemer baller på seg. Viktig å få inn andre yrkesgrupper inn i skolen, tverrprofesjonelt samarbeid, utforske potensial knyttet til det. Viktig at PPT og barnevernspedagoger er tilstede og kan observere i barnehage for fange opp problemer tidligere

- Barnefattigdom: viktig med gratis barnehage og skolefritidsordning for grupper som trenger det, men grensen må settes lavere. Se på familiens totaløkonomi (hybelutleie, lønnsnivå/deltidsjobb. Eneforsørger med deltidsjobb og lønn på lavinntektsgrensen er ikke nødvendigvis ressursvak eller fattig)
- Vanskelig, men viktig balansegang mellom sentral styring / innovasjon i kompetansesenter og lokalt handlingsrom for rektorer/barnehageledere: Viktig med tilstrekkelig handlingsrom for de enkelte skolene slik at innovasjon, samskaping og lokalmiljøbyggende eller stedstilpassede tiltak (i nærmiljøer med spesielle utfordringer/muligheter) kan få utvikle seg på de ulike skolene som jo er nærmest til å kjenne og samhandle med de ulike nærmiljøene: at det gis nok rom for innovasjon nær brukere/lokalmiljøer. Men også viktig med sentrale enhetskrav til systemer og kvalitet slik at unger som flytter og bytter skole, eller som møtes på ungdomsskole kan det samme. Kanskje noe av ressursene fra Kompetansesenteret kunne gått til prosjektsinnovasjonsfond der skolene kunne søkt midler til prøveprosjekter?
- PPT- må være fysisk nær brukerne/barnehagene skolene, ute i felten. Fare for at tjenesten blir mer byråkratisk skrivebordsmiljø om den sentraliseres

Gruppe 4

- Generelt – alt virker i utgangspunktet viktig, derfor er det et spørsmål om penger, samtidig som det er mye ulikhet i kommunen, så man må jobbe med å løfte enkeltgrupper/områder
 - Leirskole for alle
 - Sikre tilbud for sårbare grupper (f.eks. Sagstedbrua, Nøsted, Ung 11, kombinasjonsklasser, etc.)
 - Forebyggende tiltak
 - Samarbeid med frivilligheten
 - Nærskoleprinsippet
 - Strategi for fysisk aktivitet, mat og helse i skoleløpet
 - kampanjesatsinger som for eksempel Realfagsskole

Dette ble også diskutert:

- Nivådelt undervisning (politisk uenighet rundt bordet)
- Private skoler og fritt skolevalg (politisk uenighet)

Gruppe 5

- Overgangene. Den viktigste er overgangen mellom barnehage og skole. Første klasse skal være et «barnehageår», slik det opprinnelig var bestemt
- Innslagsgrensen for barnehage og SFO skal ikke senkes! Gratis barnehage og SFO, og betalingssatser skal ikke fastsettes før innholdet er bestemt
- Fagene må inneholde mer om samfunnet rundt oss!
- Omstrukturering må ikke være = sentralisering
- Kommunen skal jobbe aktivt for å oppnå 100 % deltakelse i barnehage! Formuleringen «høy deltakelse» i barnehagen er for passiv og lite ambisiøs
- Mangfold som ressurs, pkt. 5 prikk 2. Legge vekt på at inkludering handler om å være en del av et fellesskap, og det å føle seg betydningsfull i fellesskapet
- Et stort lag rundt barn, pkt. 6. Dette er viktig, men det må komme klarere fram at ulike faginstanser må inngå i dette laget!

Folkevalgte som deltok på arbeidsverkstedet

Utvalgs-/komitémedlemmer

Drammen:

Sigrid Marie Thielemann
Kristin Haftorn Johansen
Lavrans Kierulf
Victoria Øverland
Billy Taranger
Nicoline Bjerge Schie
Sadi Emeci
Christina Mørkve
Dag Fjeld Edvardsen
Torbjørn Pettersen
Ravi Sunder

Nedre Eiker:

Gard Hofsvang
May Gro Krogh
Ståle Berdal
Ingrid Madsen Alvær
Rakel Lilly Albertsdottir
Eili Bakketun
Syed Wali Haider Gilani
Kjell Ohldieck
Lena Albrigtsen

Svelvik:

Terje Larsen
Runar Martin Dammen
Annette Kagiavas
Jon Ebbestad
Anja Lønseth
Ivar Pettersen
Roger Thomas Volden

Kommunestyre-/bystyremedlemmer

Eidi-Ann Hansen (D)
Bent Inge Bye (NE)
Ellen Flathen (NE)
May-Britt Andersen (NE)
Tor Tveter (NE)
Elly Therese Thoresen (NE)
Eidi-Ann Hansen (D)
Trone Borge Johansen
Ingrid Ross Solberg (D)
Jostein Birkeland (S)

Ansvarlig delprosjektgruppe for kunnskapsgrunnlaget og fagmiljøenes forslag til strategi

Fagpersoner

Hilde Marie Schjerven, delprosjektleder
(Jan Sivert Jøsendal (D) i perioden 1.2.18 - 08.06.18)
Siri Sørensen (NE)
Karen Tone Børsum (S)

Tillitsvalgte

Utdanningsforbundet v/Christian Evenshaug (D)
Utdanningsforbundet v/Knut Olav Bråthen (NE)
Utdanningsforbundet v/Sverre Gjerdahl (S)

Verneombud

Hege Krohn Hansen, Hovedvernombud Svelvik

